

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 6.

V Ljubljani, soboto 11. februarja 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne izvemši dne 25. februarja in 29. julija. **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“, Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Prvo darilo nove „Narodove“ stranke.

Kakor bi se bil utrgal, tako leta dr. Tavčar te dni okoli po deželi, hujska, kuri in organizuje novo „Narodovo“ stranko, stranko kranjskih štacunarjev. Grozen vrišč žene tudi v svojih listih, v „Narodu“ in „Rodoljubu“. Kadar ga ni doma, ima pa visoko izučeni Malovrh ukaz, da proži najhujše kanone na škofovske zavode, na denarne zavode nasprotne stranke in na konsumna društva vseh strank. Ves ta ogenj na zavode je pa le hinavski manever. Dr. Tavčar dela dim, da bi prikri svoj glavni namen. Miru nima v svoji črni duši, odkar je bil primoran zapustiti zvezo z Nemci. Nadražiti tedaj hoče katoliško-narodno stranko, da bi dobil povoda, pretrgati zvezo z njo in v bližnjem zasedanju deželnega zbora vrniti se v naročje renegata Schwegelna. Hvaležno je to njegovo, „za kranjske strankarske razmere merodajno prizadevanje“ priznala dne 8. t. m. graška „Tagespost“ (glasilo dr. Schafferja), ki je dobesedno prinesla oni del Tavčarjevega govora na krškem shodu, v katerem se razbija zveza med slovenskimi deželnimi poslanci. Ker dr. Tavčar dobro čuti, da bi bilo dosedanje narodne stranke, ki ima pošten program, vender le sram, hoditi pod zastavo grabelj, zato zbira okoli sebe bolj pripravne ljudi, katere je z nekaterimi koncesijami lože organizovati kot bojno četo za nameravano čedno delo. V „Narodu“ zahteva dr. Tavčar na korist trgovcev, da naj se tekom jednega meseca zapro vsa konsumna društva.

Mi smo že pojasnili svoje stališče, da kot zdravilo smatramo konsumna društva, včasih potrebna, včasih nepotrebna. Zato obsojamo

ravno tako tistega, ki bi pri dosedanjih razmerah zahteval, da naj se konsumna društva snujejo povsod, kakor onega, ki zahteva, da naj se vsa precej zapro. Dogodek pa, ki se je zvršil zadnje dni v Ljubljani, nas le potrjuje v prepričanju, da so v gotovih slučajih konsumna društva jako potrebna.

Ljubljanski trgovci s specerijskim blagom so te dni začeli v dejanju kazati, da ne bodo zastoj hodili na shod, na kateri jih vabi „Narod“. Priprave za delo na shodu so storili s podraženjem petroleja in sladkorja v Ljubljani. Ker država tega še ni na novo obdala, prehiteli so jo trgovci, ki so napravili „Ring“. Petrolej so podražili za 3 kr. (od 19 na 22 kr. kilo), sladkor pa za 4 krajcarje kilo. S tem podraženjem dveh potrebnih stvari je pa jako občutno udarjeno uradništvo in obrtništvo našega mesta, zlasti pa delavski sloji. Ker ljudje iz manjših mest in s kmetov večinoma dobivajo blago iz Ljubljane, lahko rečemo, da je zadeta vsa dežela.

V Gradcu se na drobno prodaja sladkor v koščkih po 39 kr. kilo, v Ljubljani je pa sedaj vsled dogovora med trgovci poskočil od 40 kr. na 44 kr. kilo. Samo ta priklad, ker je na drobno vagani sladkor v Ljubljani dražji kot v Gradcu, je pa desetkrat večja desetina, nego je ona, o kateri pravi „Narod“, da se bode iztlačila iz ljudij za škofovske zavode. Vrh tega se pa ne sme pozabiti, da bode za škofovske zavode letnih 8 kr. plačal le tisti, kdor bode hotel, trgovsko desetino bo pa moral plačevati vsakdo, kdor potrebuje petroleja in sladkorja, ako se ta mesec zapro vsa konsumna društva.

Nič nočemo hujskati, ampak polagamo suhi račun. „Narod“ pravi, da ima Ljubljana 36 tisoč prebivalcev. Za škofovske zavode, ako bi vsak plačal letnih 8 kr., bi prišlo na leto 2880 gld. Ker pa liberalci in siromaki ne bodo dali ničesar, tedaj se ne bo nabralo niti dveh tisočakov na leto. Vse drugačen priboljšek so si pa privoščili ljubljanski prodajalci sladkorja in petroleja. Vzemimo samo sladkor. Vsaka oseba potrebuje povprečno nekako 1 kilo sladkorja na mesec, nekateri manj, drugi zopet mnogo več. Ker sedaj v Ljubljani 1 kila sladkorja velja 5 kr. več kot v Gradcu, tedaj znaša nova desetina na korist trgovcev za vsakega Ljubljančana po 60 kr. na leto samo pri sladkorju, od vseh prebivalcev Ljubljane pa grozno svoto, namreč 21 tisoč in 600 goldinarjev. To je ona malenkost, s katero je obdabil obroč nemških in slovenskih ljubljanskih prodajalcev sladkorja, stoječ pod protektoratom „Slovenskega Naroda“, že itak nesrečne Ljubljančane. Pri tem pa še ni všteta trgovska desetina na podraženi petrolej, a prav ta davek na olje bodo hudo čutili ubožnejši meščani, ki si ne morejo privoščiti električne razsvetljave. Znabiti je pa to še le začetek dobrot!

Kaj bo, če trgovci, ko jih dr. Tavčar skliče na shod in ko jim dovolj podžge pogum z novo organizacijo, raztegnejo svojo pohlevnost še na podraženje kave, soli, riža in drugih jestvin!...

Ali so konsumna društva potrebna? Odgovora ni treba dajati nam, dali ga bodo konsumenti vsi brez razločka stanu, ako bode dr. Tavčar nadaljeval svoje „narodno“ delo. Prišel se bode med trgovci in konsumenti boj za žep na celi črti in ako bodo trgovci obviseli na „Narodovi“ limanici, imela bode v kratkem po

Slovensko gledališče.

7. februarja. — „Rokovnjači“. Narodna igra s petjem v 5. dejanjih po Jurčič-Krsnikovem romanu.

„Povest, katero sta podala Slovencem najboljša pisatelja, pisana je tako živo, tako dramatično, da takorekoč „kriči po odru“; zato pa ni čuda, če se je končno res dramtizirala.“ Tako čitamo v komentarju, kateri se je zdel nekemu potreben, da ga je napisal k ti igri. „Da se romani dramtizirajo, je obča navada. Znano je, da je Shakespeare vzel snov mnogih svojih dram iz raznih novel in da je njegov genij tujo snov tako obdelal, da je nastala prava drama.“ Iz teh premis je izvajal neznani dramtizator logičen zaključek ter je podal našemu občinstvu „Rokovnjače“ v dramtiški obliki kot „prvo slovensko narodno dramo iz kmetskega življenja, ne le prvo po vrsti in času, temveč tudi prvo po zanimivosti in veljavi.“ In ni se povsem motil. Imeni najpri ljubljenejših naših romanopiscev sta privabila v gledališče toliko občinstva, da so morali celo stole postaviti v parket, kar znači v nas vedno izreden glasbeni ali literarni dogodek. Dosegel je torej tudi svoj idejalni smoter „množiti slavo“ imenoma Jurčič-Krsnik.

„Pri nas se sicer ne manjka zlovoljnežev, ki bi očitali živečemu dramtizatorju“ morda popolno nepoznanje odra ter mu celo odrekli vsako sposobnost in spretnost,

tem pa moramo zamašiti napihnjena usta v naprej, ker tako početje bi bilo naravnost terzotovsko in nepravilno. Tudi mi smo bili do sinoči trdnega prepričanja, da roman še dolgo ni drama; ko smo pa sinoči videli, da že monologi in dijalogi, nespremenjeni kot so v romanu tvarjajo celokupno dramo, stopilo se je naše prepričanje liki beli sneg obsijan po toplih solnčnih žarkih. Heureka! Tam, kjer sta pisatelja v posameznih pogovorih polnih poglavljih postavila piko zadnjemu dijalogu, tam je spustil dramtizator tudi zastor in kakor smo videli, obneslo se mu je popolnoma. Čemu torej spreembe? Nekaj jih je bilo seveda neobhodno potrebnih, iz teh pa, dejali bi skoro, tehniško dovršenih, smo uvideli, kako prav je ravnal, da jih je omejil na minimum in dal besedo samo Jurčič-Krsniku. Čudno se je nam zdelo začetkoma, da ni napisal Jurčič mesto romana takoj dramo, ko pa so naša premišljevanja ostala brez pozitivnega vspeha, nehali smo o tem dalje premišljevat. Dotični zlovoljneži bi morda tudi trdili, da obdelana snov, kakoršna se nam tu nudi, ni v toliko dramatiška, da bi že sama ob sebi zadostila pravi drami, no, tem skoro mirnoj vestjoj povemo katero o popolnoma napačnih njih pojmih o bistvu dramatiške umetnosti. Ugovarjal bi celo kdo slovesni trditvi, da je to prva slovenska drama s kmetskega življenja, pa dejal, saj je prvo izvorno narodno igro s petjem spisal Ig. Borštnik, tega vprašamo: Zakaj pa ne bi imeli mi Slovenci kar dve prvi

narodni igri? Končno konstatujemo, da je doseglja igra popolen uspeh na našem odru in da je nezadovoljna zapustila gledališče morda le peščičica onih zlovoljnežev, katere smo pa že zgoraj pošteno okrcali in umorili. Neznane in spretnemu dramtizatorju pa gre za njegov trud naše popolno priznanje in topla pohvala.

Igrali so primeroma dobro. G. Verovšek je zopet jedenkrat pokazal, kaj da premore. S svojo famozno igro je daleč nadkrillil vse ostale igralce. Njegov Blaž Mozol je pristen naroden tip. Zadel ga je v narečju, kretanji in maski tako izborno, da smelo trdim, da ga na našem odru ni igralca, ki bi ga za njim vspešno igral. Vsi smo obžalovali, da so ga tako zgodaj ubili, ker za tem se nismo mogli več ugreti. Omeniti mi je še gdč. Ogrinčevo in gg. Inemanna, Danila, Houso, Lovšina in Deyla. Bili so več ali manj srečni v svojih ulogah. Gospod Orehek je nadarjen igralec, kot stari dr. Burger pa ni vspeval, ker je zelo motilo njegovo mladeniško kretanje. Ostali so imeli neznatne vloge, izvedli so jih nekateri prav izborno, nekateri pa prav slabo. Gdč. Polakova je zapela z znano ljubkostjo in spretnostjo dve pesmi, g. Fedyczkowski pa se je obnesel s „pesmijo o vinu“. Najglasnejše priznanje je prirnilo občinstvo ženskemu zboru, ko je zapel živahno koračnico „Mladi vojaki“. Sicer diše ti pevajoči otročji vojaki močno po varietetu, — — pa zakaj bi ne?!

mestih svoje konsumno društvo vsaka večja ulica, po kmetih pa vsaka večja vas. To bode sad Tavčarjeve politike!

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 6. februvarja. Letošnji predpust je bil za naše mesto v mnogih ozirih zanimiv in poučen. Ne-le, da je izredna zima zvalila mnogo parov v zakonske zveze, tudi mnogo takoiimenovanih „nevtralnih zasebnikov“, stanov in društev iskalo je — tako sodim, analizujoč našo ožjo človeško družbo, ne sicer kemično — svojih sorodnih prvin, v obliki odločnih pristašev za svoje trdnejše zveze.

Imeli smo namreč različne zabave in veselice. „Katoliški Dom“ in „Nar. čitalnica“ sta se kar vrstila in podala v tej predpustni dobi vsak po dvoje zabavnih večerov. Vmes pa smo imeli priliko prisostvovati delavskemu, rodoljubnemu in raznim drugim zabavnim večerom. Ako na koncu predpusta pogledamo število teh zabav ter presodimo namen in nagibe tem požrtvovalnim vprizoritvam, vsiljuje se nam vprašanje, zakaj toliko potratnih prilik v tako malem mestecu kot je Kamnik. To vprašanje pa je opravičeno tembolj, ker je pri društvih in zasebnih prirediteljih opaziti le dvoje nesoglasij, ki cepita naše, sicer bomo, a po duhu plemenito meščanstvo. To dvoje nesoglasij pa tudi provzročata dvoje narodnih smerij, katerih konečni cilji ne vodijo nikoli k skupnosti. In ta dva sta: pristno narodno, praktično demokratstvo, nasproti pa potvorjeno narodno „boljarstvo“, namreč tisto, ki dela mnogo hrupa za narodno stvar, v istini pa njej prav nič ne koristi. Da sta poleg še dva momenta, morala in nemorala, vpoštevati, je zavednemu Slovencu nepotrebno omenjati, a dejansko stoje stvari tako, da je povrh še treba naglašati krščansko moralo pri naših društvenih in zasebnih veselich.

„Katoliški Dom“ se sicer drži tega načela, a bati se je, da po sodelovanju društva, ki se kiti s hrastovim perjem, pride tudi rudeča barva v hišo.

Bili so celo časi, ko je imelo tukajšnje društvo „Nar. čitalnica“ popolnoma internacijonalen odbor, a ta doba, upam, je minula.

Žal, da se v narodnih družbah še vedno preveč nemškutari ter se naša dramatična in godbena mladež zgolj nemški inštruirata. Švabski krok, viteški športi, eleganca, oziroma kvalifikovanje po stanovih na večih narodnih veselich, je pri nas še vedno v modi in se smatra celo za neko narodno čednost. Vzgoja naše mlajše generacije, vojena pod posrednjim vplivom moža, ki razume mnogo receptov in tudi v svojo in bližnjika korist izvršuje, vspeva po pedagogičnih načelih jako slabo z ozirom na domoljube in rodoljube.

Produkcija neprozornih gostilniških oken je ob času njegove največe slave jako lepo vspevala, a praktična poraba te po njem paten tované konstrukcije služi čedalje boljše „delom teme“. Mož je imel pri tem dvojni namen, a kakor kaže, dosegel bode le jednega; namreč oblaženje policijskih opravil; a še to le začasno.

Drugi namen, preparirati po demoralizaciji širše mase za svoje politične namene, se mu bo skoro izjalovil. Letošnji predpust je prepričal njega in še koga družega, da taka mladež pozna le sebe.

Take in enake skušnje pa so njega, ki je bil doslej središče absolutnega narodnjaštva in njegovih pritikin, osupnile. Zato pa je brz potožil glasovitemu versko-narodnemu farizeju v Ljubljano — recte „Slov. Narodu“, da pri nas peša narodnjaštvo zbog klerikalnih intrig. Povedal je tudi, da je zapravlil za narodno stvar čas in denar, zato se bo odslej bojeval s pestjo. In res je nedavno v svoji kratkovidnosti tako bil po narodni stvari, da je celo sebi nekaj gorkih priložil. Politična strast in narodna naprednost v borbi na kopje ga je tako oslepila, da tega niti ne spozna. V spomin mu pokličem le sad znojnega njegovega truda, da je hotel imeti tudi pri volitvi v pridobninsko komisijo politično strankarstvo, in to v onem razredu, ki njega prav nič ne briga. In danes ima v za-

dostilo in priznanje dvoje nemškutarskih svojcev v dotičnem zastopu, ki verno pritrjujeta ničmanj nemškutarskemu načelniku. Seveda ni mož tedaj vodil agitacije s tako jasnimi besedami in izključno na svojo pest, kot to dela v svojih memorijah.

Tako je tedaj narodno življenje pri nas. A to še ni vse, veliko je še skritega za zastorjem; ko ta pade ali se razdrapa, bomo imeli zopet priliko, obvestiti javnost o čednem našem narodnem naprednjaštvu.

Še žalostneje je pri nas narodno-gospodarsko življenje. Odkar imamo koalicijo „liberalcev“ s „klerikalci“ v mestnem zboru, je v tem oziru takoj vsaka beseda konfiscirana, naj se izreče kjer koli. Pripomniti pa treba takoj, da ni cel odbor tako taktičen, ne, ampak le z vsake strani jeden par in sicer najmočnejši, vleče in tlači celo priprago. Nečem takoj danes stopiti gospodi na prste, le toliko omenim, da nas najnovejša zgodovina o konstituiranju našega mestnega odbora uči, da postanejo iz najhujših „klerikalcev“, ki poznajo le svoj program, najtrši „liberalci“. Naj tedaj kdo pove, koliko smo napredovali v gospodarskem oziru od časov pokojnega dr. Samca sem. — —k.—

Iz Krškega, 8. febr. (Tanzkränzchen der Professionisten). Lepo je bilo v Krškem zadnje soboto. „Narodna slavnost prve vrste!“ Blagor mu, kdor jo je učakal. Drhteč smo prebirali dneve preje hektografovano vabilo, ki nam je naznanjalo, kaj vse premore slavno krško mesto. Glasilo se je tako le: „Einladung zum Tanzkränzchen der Professionisten in Gurkfeld welches am 4. Februar 1899 in den Localitäten des Herrn Karl Schener stattfindet. Anfang: 8 Uhr Abends. Entree: per Person 20 kr. Familienkarten 30 kr. Das Reinertragnis wird den hiesigen aus dem Spitale entlassenen Handwerkern gewidmet. Zur zahlreichen Theilnahme ladet das Comite. Ueberzahlungen werden mit dank angenommen.“ Slavnosti, pri katerih, das Comite ladet, so v obče zelo zanimive. Tudi odstavek o Ueberzahlungen, „mit dank angenommen“ je moral vleči. Nič manj seveda blagi namen: den hiesigen itd.

Krškega ne poznaš, kdor sodiš, da se kdo pri nas brani „Ueberzahlungen“, ali kdor ne veš, da se k nam zopet povračajo Schönwetterovi časi. Bila je veselica. In plesali smo. Godcev smo imeli dovolj. Celo iz Ljubljane so nam poslali jednega. Menda mu je ime dr. Tajčar, če smo prav slišali. Pravijo, da pozna naše kraje že iz davna, ker ga je bil rajni raški župnik — njegov stric — večkrat kot dijaka pripeljal v Krško. Lep gospod in pripraven za vse, moramo reči! Nič se mu ne pozna, da bi bil stikal kdaj po farovžih, kjer so se svoje dni v neumljivi zagrizenosti bojevali proti naši nemškutariji. Naši veselici se je zelo podal. Nekaj bi bilo manjkalo, če bi ne bilo njega. Stari, sedaj obnovljeni Schönwetterov duh je prišel zopet v veljavo. Naš ljubljanski gost mu ni delal sramote. — Čudno se nam je sicer zdelo, kaj išče pri nas, a veseli smo ga bili vender le. Nekaj jih je reklo, da je profesorist v raznih rokodelstvih in da zato obiskuje plese profesoristov po deželi. Drugi so pa dejali, da je nekak poslanec ali ka-li za naše mesto. Pred veselico je menda v bralnem društvu nekaj govoril uradnikom, dohtarjem, pisarjem in drugim veljakom. Samo za eksekutorja ne vem dobro, če je bil poleg; drugi so prišli vsi: mladi in stari, kar jih razume slovenski jezik. Pravili so namreč, da je govoril mož v slovenskem jeziku, toda jamčiti ne morem zato. Prosili so bili naši gospodje tudi meščane, naj pridejo v bralno društvo, a pri nas nismo tako razvajeni, da bi kdo obiskaval dva „Tanzkränzchen der Professionisten“ na jeden večer. Zato so šli v bralno društvo samo tisti, ki so se bali zamere. Krog 10 jih je bilo. Pripovedovali so nam, da ni bilo v bralnem društvu treba nič plačati; samo tiho so morali biti in parkrat, ko so dali gospodje znamenje, je bilo treba z roko ob roko tleči. Torej nič hudega! Iz govorjenja ljubljanskega dohtarja so si zapomnili to, da ni prav, če raste turšica tam, kjer je preje rastla trta. Mora že vedeti, saj je učen gospod. Tudi meni se zdi, da to ni

prav, dasi je boljši turšica nego nič. Gospod dohtar mora biti na kmečke stvari zelo učen. Učitelje tudi obraja. Duhovnih gospodov pa nič kaj ne mara. Norce si rad brije iz njih; tako pravijo vsi, ki so ga slišali. Menda zato, ker so ga šolali in denar zapravljali zanj, ko bi bil vender še danes lahko za hlapca. Od tega lepega „profesiona“ so ga spravili; zato jim je gorak. Prav ima! Tudi pri nas bi ne imeli nič proti temu, če bi bil mož po svoji volji v Poljanah za hlapca, saj ima zato velike talente, kar je pokazal, ko je služil v dež. zboru Schwegiu, dasi bi v tem slučaju skorej gotovo ne hodil na naših profesoristov „Tanzkränzchen“, ki je bil zadnje soboto zelo lep in lahko so vsi profesoristi — tudi ljubljanski dohtar — zadovoljni ž njim. Pa drugič še kaj!

Iz Idrije, 9. februvarja. — Nekaj tednov sem je „Narod“ strašansko bojevit. Nič mu ni po volji; ob vsako reč se zadeva in kolje in brca okrog sebe, kakor bi bil zbesnel. Najprvo so jo scedili škofov konvikt in gimnazij, potem konsumna društva, nadalje ni zaostala „Naša straža“ in slednjič je prišla na vrsto še „Ljudska posojilnica“! Vsaka teh naprav je dobila pošteno svoje levite. To je bilo truda, da so še toliko skupaj spravili, ker poštenemu človeku skoro ni mogoče toliko psovka nagromaditi v nekoliko člankih in to ne Bog si ga vedi kako velikih člankih. V onem uvodnem članku z dne 2. februvarija t. l. jo je scedilo naše mokraško konsumno društvo, o kojem trdi „Narod“ v isti številki, da so ga tudi duhovniki ustanovili. Tukaj moramo že reči, da jo je „Narod“ imenitno „pogruntal“. Mokraško konsumno društvo da bi bili duhovniki ustanovili, no, ta je pa že preveč kosmata! Čakali smo do danes zaman, da bodo naši rudečkarji poslali v „Narod“ popravke z vsebino: „Ni res, da bi bili v Idriji ustanovili duhovniki naše konsumno društvo, res pa je, da smo si ga mi sami ustanovili. Vaši sicer Vam udani mokračji“. Pa ker oni molče, morali smo mi to laž popraviti, da svet izve, kako jih „Narod“ izpod pazduhe jemlje. — V našo „krščansko gospodarsko zadrugo“ prav pridno pristopajo udje in imamo upanje, da do jeseni otvorimo to prepotrebno društvo. Da se pa „Narod“ ob takratni otvoritvi ne bode po nepotrebem jezil, mu povemo, naj ne dolži po krivem naših duhovnikov, češ, da so oni ustanovili gospodarsko zadrugo v Idriji, ampak naj izlije na nas „te preklicane farške podrepniške delavce“ ves svoj žolč, kar ga ima, ker omenjeno društvo mi ustanavljamo in ne duhovniki v Idriji. Č. gosp. kateheta Oswald da smo le naprosili, da nam je pomagal pravila sestaviti, za kar smo mu jako hvaležni. V druge družbine stvari se pa nihče izmed idrijskih gg. duhovnikov prav nič ne vtika. — Tukajšnja „Kat. del. družba“ je sklenila v svoji zadnji seji, da bode napravila vsako leto jedno veselico, katere čisti dohodek bode namenjen za škofov kat. konvikt oziroma gimnazij. — Družega ni posebno novega v Idriji. Pa v prihodnje še kaj več!

Politiški pregled.

V nemškem taboru je napravil veliko vrišča članek mladočeškega drž. poslanca dr. Kramača v nekem francoskem listu. Kramač prorokuje državni preobrat in preosnovanje naše ustave v federalističnem smislu. Nemški listi hote vedeti, da se za tako spremembo v zunajnem ministerstvu že vse pripravlja. Članek je tudi odločno naperjen proti trozvezi ter kaže na zvezo z Rusijo.

Baron Dipauli je postal cesarjev tajni svetnik.

Štajarski deželni zbor bode baje sklican 20. t. m. V zasedanju se bode učiteljem določilo zvišanje plač.

Spremembe pri avstrijskih poslaništvih. Avstrijski poslanik na rumunskem dvoru baron Lexa pl. Aehrenthal je premeščen na ruski dvor. Zmožnosti Aerenhala ne usposobljajo za poslanika na tako važnem dvoru. V Bukarešt pride za poslanika legalizacijski svetnik grof Pallavicini.

Tri cesarske naredbe se pričakujejo v bodočem času. Prva bode določala zboljšanje plač državnim služabnikom, druga davek na sladkor in tretja zakon glede vojaških novincev.

Poljski klub bode sklican k sejam tudi med izvenparlamentarno dobo.

Skupna izjava nemških strank pozivlja Nemce k slogi ter protestuje proti § 14.

Drž. sluge na Dunaju so hoteli 5. t. m. prirediti shod za zboljšanje svojega stanja in protestovati proti preložitvi parlamenta, a predstojniki uradov niso dovoljevali odpustov. Zbralo se je le kakih 500 oseb. Demonstracija je bila bolj nemška, nego stanovska.

Ogerska zbornica je preložila svoje zasedanje do 16. t. m. Opozicija zagotavlja sedaj, da glede indemnitate ne bode delala Banffyjevemu ministerstvu težav.

Grof Caprivi, ki je po padcu Bismarckovem bil nekaj časa nemški drž. kancelar, je umrl 6. t. m. zadet od kapi, star 68 let. Od kancelarstva ga je spodrinil knez Hohenlohe, ker se je potegoval za versko šolo. Caprivi je bil slovenske plemenitaške rodbine. V 17. stoletju so bili njegovi predniki posestniki Širskega gradu nad Zidanim Mostom. V grbu so imeli koprivo. Prednik njegov se je pisal Kopriva, iz katere je pozneje nastal „Caprivi“.

Vojaštvo in narodna omika na Ruskem. V „Edinosti“ čitamo, da namerava car s pomočjo svoje velikanske vojske povzdigniti duševno omiko svojega naroda. Pouk v čitanju, pisanju in računstvu tvoril bode odsihdob del vojaške izobrazbe, ter bodo ti predmeti za vojake-analfabete obvezna sestavina službe. Kolike važnosti je ta načrt, vidi se iz tega, da šteje ruska armada v miru okolu 1 milijon mož, katerih četrti del, torej 250 tisoč, vsako leto na novo prihaja, oziroma cdhaja. Dosedaj je umeio čitati in pisati baje le 5%, te ogromne množice. Ker aktivna služba na Ruskem traja 6 let in imajo torej vojaki dovolj časa, da se razun v vojaških strokah izobrazijo tudi v temeljnih vedah človeške omike, pričakovati je, da bo ta veliki načrt imel najlepših uspehov. Ako se bode vsako leto četrta milijona izobražencev povračalo med narod, izginejo analfabeti na Ruskem v doglednem času popolnoma.

Mirovna konferenca bode skoro gotovo meseca marca v Haagu.

Kmetški upor se širi po Rumuniji. Kmetje bi radi vzeli v najem ogromna posestva umrlega strijca srbskega razkralja Milana, a oddalo se je posestva Grkom. Kmetje so pognali v beg že dva polka vojakov.

Iz Pariza se javlja, da nameravajo Francozi k svetovni razstavi l. 1900 povabiti samo rusko cesarsko dvojico, sicer pa da prezro vse druge dvore. Malo neverjetno!

Rusija in Afganistan. Za slučaj smrti hudo bolnega emira afganistanskega Abdurmana je meščanska vojna v njegovem kraljestvu skoro neizogibna, ker se več pretendentov oglašajo za prestol. Zato je Rusija za vse slučaje zbrala več vojaštva ob afganistansko-ruski meji.

Nove puške bode skoro gotovo dobila nemška armada. Druge vlasti tudi ne bodo hotele zaostati in bodo skušale „poboljševati“ svoje puške.

Germanizacija nemške Poljske. Kako gospodari nemška vlada na Poljskem, jasno kaže dejstvo, da je leta 1898. na Poznanskem kupila 9 poljskih veleposestev in sicer v obsegu 12.947 oral. Poleg tega je razpustila zadnji čas vsa društva poljskih dijakov.

Turčija se v enomer oborožuje; kupuje, kjer kaj dobi: konje, topove, ladije, puške itd. Kupuje, a ima prazne državne blagajne in pa — dolgove. Čegava roka je tu vmes? Šepeta se: Palestina, Viljem II., izmišljeno posojilo 12 milijonov itd. In proti komu je vse to naperjeno? Proti Slovanom! No, slabe zaveznike so si izbrali naši sovražniki!

Na Filipinih se je pričel boj. V noči od sobote na nedeljo so ustaši nenadoma napadli Manilo. Ustaši so se morali umakniti. Amerikanci sicer poročajo, da je na njihovi strani padlo samo par sto vojakov, ustašev pa par tisoč, vender, ko bi to bilo tudi res, pomisliti

je treba, da ustaške čete brojijo 30.000 mož in da bodo, če bodo hitro sledili drugi naskoki, morda zadale občutnih ran ameriški posadki, ki broji sedaj le 10.000 mož. Poleg tega ni prezreti, da je razun Manile in Mindanao vsa dežela v ustaških rokah. Amerikanci so Španijo pri mirovni konferenci v Parizu z grožnjo nove vojne prisilili odstopiti Filipine. Filipinci so podpirali Amerikance z nado, da dobe republiko. Ustaši so 21. januarja t. l. Filipine res proglasili za republiko, zahtevali so, naj ameriške čete do določenega roka zapuste Filipine, vlada v Washingtonu pa se ni ozirala na te želje in sedaj imajo tudi Amerikanci opraviti z vstaši. Zanimivo je, da v mirovnih pogojih mej Španijo in ameriškiimi zjedinjenimi državami obljubujejo poslednji oprostiti vse španjske ujetnike, okolu 20.000 mož. Kako bodo neki sedaj rešili to točko? Ljudje, ki poznajo razmere, trdijo, da bo boj za Filipine trajal okolu 3 leta.

Španjsko ameriško mirovno pogodbo je senat zjedinjenih držav ameriških vsprejel samo s tremi glasovi večine, dasi dobe s pogodbo Amerikanci celo vrsto najlepših kolonij. Sedaj so se pač ustrašili Filipin in velikih svot, ki jih bodo morali izdajati za te kolonije. V španjski zbornici utegne pogodba dobiti 30 glasov večine.

Domače novice.

Osebnosti. Te dni izvršil je gosp. Milan Pajk, suplent v Kranju — sin pisateljice Pavline Pajkove, na dunajskem vseučilišču vse svoje profesorske izpite. Čestitamo! — Deželno-vladni koncipist g. M. Schescharg je dodeljen v službovanje poljedelskemu ministerstvu. — Papež je imenoval generalnega vikarja in stolnega kanonika Janeza Flisa za svojega hišnega prelata. — Poročil se je gosp. Ivan Toporiš, sodni pristav v Črnomlju, z gđ. Emo Pauserjevo iz Novega Mesta. — Umrl je v Ribnici v starosti 75 let g. Jožef Raktelj, bivši nadučitelj in šolski voditelj v Ribnici. Ob slovenskem prepovedu je bil zvest sotrudnik slovenskim listom. — Drž. posl. dalmatinski dr. Trumbič je bil pretekli torek v Ljubljani ter je v družbi drž. poslancev Povšeta in dr. Kreka obiskal tudi slovensko gledališče.

Oporoka dr. Tavčarja. Na krškem shodu je dr. Tavčar zadnjo soboto razglasil svojo politično oporoko, ki razodeva strah bližnje smrti, in se glasi: „V načelih je mej klerikalno stranko in mej napredno stranko tolika razlika, kakor je ona mej ognjem in vodo“. (Dne 25. julija 1893. l. je pa še pisal v „Narodu“: „Slovenska združitev“ je „nolli me tangere“ naše narodne organizacije in zategadelj gorje onemu, ki bi hotel prvi položiti roko nanjo!“) Dalje je rekel v Krškem: „Naj ostanem v deželnem zboru malo ali dolgo časa, vsikdar bodem ponižen pa odločen služabnik ene misli, ki mi prepreza dušo in srce, to je služabnik hočem ostali liberalni misli“. (Ta molitev se glasi, kakor krstna obljuba.) Sedaj pa pride konec: „Izjavljam, da se hočem do zadnjega diha braniti proti tako imenovanim škofovskim zavodom, in če bi komu v deželnem zboru na misel prišlo tisto beračenje, dobil bode v meni najkrutejšega odpornika“. — Kdo bode „po zadnjem dihu“ kruto bral, tega dr. Tavčar ni več povedal. Mi pa povemo, da po zagotovilu knezoškofa dr. Jegliča Leon XIII. moli za srečno ustanovitev škofovskih zavodov. Kdo ima prav?

Iz zadnjega akta drame: „Razdejanje Jeruzalema“. Pasti mora vse! To zahteva napredna politična morala! Tako si je mislil zadnji teden Malovrh, ko ravno, kakor pravi „Narod“, dr. Tavčarja ni bilo doma, (?) in je začel v člankih (dopisov še ni skoval!) sumničiti solidnost „Ljudske posojilnice“ in drugih denarnih zavodov katoliškonarodne stranke. „Slovenec“ je odgovoril, da je takò slabo znabiti v „Mestni hranilnici“. — Kam bodo tedaj ljudje nosili svoj denar? — Že se debelo smeja Tit Lukmann v „Kranjski hranilnici“, ker jedine trdnjave, svoje denarne zavode, palimo sami.

Kdo agituje za nemško komando pri ljubljanskem ognjegasnem društvu? Jako dobro so se imeli pri Doberletu, ko jih je povabil k

sebi, da jih je pridušal na nemški „Schlauch“. Snel jim je najprej domače glave in jim nataknil one s trnovskih zelnikov. Potem je pa šlo! Posebno goreči agitatorji za nemški komando so nastopni: krojač Johan Baida, ki pravi, da je internacijski socijalni demokrat, zastopnik „Dreherjeve pivovarne“ Korel Tekavc, delavca v Samassovi tovarni Jožef Daks in Korel Krušič in pa „eksecirmeister“ Dax. Dalje prihodnjič.

Nesreča na mesarskem mostu. Ljubljanski občinski svet je že davno določil, da se zgradi na mestu lesenega mesarskega mosta nov most, a mudilo se mu je bolj z zgradbo „Mestnega Doma“ in sličnih podjetij, nego da bi se res odstranil ta, za osebno varnost skrajno nevarni leseni, in že skoro povse trhli most. Nedavno smo že rekli, da gospodje na magistratu čakajo na nesrečo. V sredo 8. t. m. ob polu 9. uri zvečer se je res udrlo nekemu možu. Udrla se mu je noga, in le veliki sreči je pripisati, da se možu ni kaj hujšega zgodilo, kakor da ima precejšno rano. Kucal je na pomoč stražnika, ki je precejšnjo luknjo zavaroval s takozvanimi „kozicami“. Slične nezgode se bodo še ponavljale. Koliko otrok skoro brez varstva gre po tem mostu v šolo in iz šole. Kaj bi bilo, če bi se kaj sličnega prigodilo kakemu otroku? Ali kaj to briga mestne naše očete — sedaj se bodo skoro vozili po električni železnici na Šmarno Goro, z novim Fran Jožefovim mostom bodo pa toliko časa čakali, da se kdo na mesarskem mostu tako čvrsto udere, da bode utonil v Ljubljani. Značilno je tudi, da ponesrečencu zdravnik na magistratu ni hotel pregledati rane. — Sedaj so must „poflikali“, šibijo se samo še stare deske.

Konec prvega semestra na tukajšnjih srednjih in ljudskih šolah je bil danes dopouдне.

V Škofji Loki bodo meseca maja otvorili mestno kopaljšče.

V Pazinu je umrl najbistrejši mož isterskih Italijanov dr. Constantini. Fanatizem njegov je izključeval vsako paktiranje.

Zanimive razglednice je izdal ljubljanski knjigovez g. A. Turk. Na razglednicah ste sliki Ljubljane l. 1564. in mestnega trga ljubljanskega s stolno cerkvijo l. 1564 (?).

Alfonz Mucha. Velika zbirka krasnih, umetniških dopisnic tega češkega, v Parizu živečega slikarja je nedavno izšla. Opozarjamo nanjo zbiralce „razglednic“. Naš list je priobčil lansko leto o Muchi feljton, iz katerega povzamemo sledeče: „Mucha je izvenreden grafiški talent. V njem vidimo čudovito združena nasprotstva realistiške in idealistiške smeri fin de siècle. Izviren je v kompoziciji, nežen pa rafiniran v risarski tehniki, ukusen in živahen v porabi barv, poleg tega pa duhovit in dovtipen v svojih motivih“. Dopisnice je dobil pri L. Schwentnerju. V njegovi zalogi so tudi krasni stenski koledarji istega umetnika.

Popravek in pojasnilo. Ker me ni volja, prenašati odgovornost za napake, katerih nisem zakrivil, prosim slavno uredništvo, da sprejme glede nekaterih krivičnih očitaj v 4. številki „Slov. Lista“ sledeči popravek, oziroma tole pojasnilo: Ni res, da sem pravi krivec jaz. Ni res, da vojaška godba ni bila pravočasno obveščena o premembi repertoarja. Res pa je sledeče: Ker vojaška godba navzlic izrednemu številu skušenj v vojašnici in v gledišču pri drugi orkestralni skušnji se ni znala svoje naloge, je morala intendantca za 17. pros. določeno premijero preložiti na 19. pros., reprizo pa od 19. pros. na 21. pros. Ta, vsled neznanja vojaške godbe povzročena sprememba repertoarja se je sporočila pevcem in godbenikom že 15. pros. popoldne, ter je to spremembo vedelo vse ljubljansko občinstvo že naslednjega dne. Vzlic temu dejstvu je sklenila — ne da bi za to intendantca vedela — uprava vojaške godbe z veseličnim odborom v Kočevju pogodbo za 21. pros. ter je obvestila intendantco — dasi je vedela za spremembo repertoarja takrat že vsa Kranjska! — o svoji pogodbi s Kočevci šele 20. pros. ob 5. uri popoldne. — Podpisanec je zvedel za vse šele ob 8. zvečer ter je še tisto uro zvečer in naslednjega dne storil prav vse, da bi se vender le vršila naznanjena predstava, — in

„Lohengrin“ bi se bil 21. pros. vzlic vsemu prav gotovo pel, ako bi bil podpisanec res „pravi sedanji intendant“. Ker pa sem le plačan tajnik, (ne pa „pisar“, ker pisarjev pri sloven. gledišču sploh ni, nego imam le tri pisarice za spisovanje igralskih vlog!) ki izvršuje vedno samo tisto, kar mu naroči intendant, t. j. gg.: dr. Bleiweis-Trsteniški, dr. Jos. Starè in ravnatelj Prosenc, sem storil tudi v tem slučaju le to, kar sem mogel in — smel. V zadnji seji mi je tudi odbor dramat. društva priznal, da sem kot tajnik postopal do cela pravilno ter da mene ne zadeva v tem oziru nikaka krivda. S spoštovanjem Fran Govékar. — Dostavek uredništva. Naš gledališki poročevalec nam piše: „K temu pojasnilu pripomnim sledeče: V koliko je kriva uprava vojaške godbe, do danes nisem utegnil dognati, storim to pa gotovo, ker g. Govekarju nikakor nočem delati krivice. Iz pojasnila samega pa vsakdo uvidi, da bi bilitisti večer lahko peli „Lohengrina“. To bi se bilo tudi zgodilo, ko bi bil kriv intendant gosp. Govekar, ne pa gori navedeni gospodje.“

Blaženi most. Avstrijska vlada je dovolila 2000 gld. za zgradbo mosta čez Idrico pri Doljenjah na Primorskem. Ta most bode vodil naše Italijane naravnost v „blaženo Italijo“.

Iz krogov davkoplačevalcev se nam piše: „Mestni Dom“ je že pod streho, a širijo se čudne vesti. Govori se, da je na dvorišču jeden steber počil in da je pri oknih namestu dogovorjenega mecesnovega, smrekov les. Želimo pojasnila.

Iz Št. Petra na Krasu se nam piše: — Naša veselica, h kateri je z reklamo tudi Vaš list pomagal, se je dne 2. t. m. v korist „Ciril Metodovi družbi“ nepričakovano dobro izvršila. V kljub neugodnemu vremenu in blatnim cestam prišlo je toliko občinstva, da so bili sicer obširni prostori „Narodne gostilne“ ne samo napolnjeni, marveč prenapolnjeni. Navzoči č. g. J. Zupan, tukajšnji kurat, je lahko uvidel, da ni bil njegov trud brezvspešen, ko je pred nekaj meseci s svojo donečo okrožnico zbudil nekatere može, da se je osnoval več časa speči podružnici „Pivki“ nov odbor, kateri je s starim, a čvrstim načelnikom g. Korošcem krepko izvrševal svoje naloge v vseh veselicih zadevah. Če se omeni, da je čisti donos tega večera dosegel okroglih 100 gld., je pač jasno, da je tak uspeh za sedanje naše razmere nekaj izvanrednega.

Deputacija učiteljstva na Dunaju. Dne 6. t. m. je bila prijazno sprejeta deputacija primorskih slov. učiteljev pri ministerskem predsedniku grofu Thunu in pri naučnem ministru Bylandtu; vodil jo je državni poslanec dr. Anton Gregorčič. Ministra sta pripoznala opravičenost težnj učiteljstva, da bi se mu zboljšalo gmotno stanje. Izrazila sta tudi svojo naklonjenost. Minister Kaizl je bil odsoten; deputacija je izročila spomenico njegovemu tajniku. Obljube!

Iz Škofje Loke se nam piše: „Slovensko bralno društvo“ v Škofji Loki je priredilo dne 29. januarja veselico z igro „Županova Micika“. Igra dasi je stara, vplivala je celo tem bolj, ker je bila s petjem. Igre s petjem nam polnijo gledališko dvorano. Igralo se je dobro, dasi nekoliko pomanjkljivo; vsi igralci so bili na pravem mestu. G. Kankel se je zelo potrudil, ravno tako „Anže“ in gospa Svetlič, katerih neustrašeni nastop nam jako dopade, potrebujeta le še nekoliko temeljitega pouka, da postaneta izvrstna igralca. Pohvaliti moramo g. Karmela, čegar nastopa vselej željno pričakujemo. Gdč. I. Homan je nam že znana kot izborna igralka, pokazala nam je ta večer, da je kos tudi težavnijšim vlogam. Nje dostojno, nikdar pretirano kretanje nam jako ugaja, vrh tega tudi prav ljubko poje. Slavnemu „Bral. društvu“ moramo le častitati, da ima tako izborne igralce, ter želeči, da mu ostanejo zvesti. — Prijatelj igre in petja.

Društva.

Predpustna veselica „Slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani“ bode, kakor smo že poročali, jutri. Vspored obsega: 1.) Koračnica iz „Prodane neveste“, udarja „Zvezin“ tamburaški zbor. 2.) „Čolničku“. 3.) „Zvečer“, poje

„Zvon“. 4.) „Deček in senica“, prizor. 5.) „Ruski ciganski valček“. 6.) „Naprej zastava slave“, udarja „Zvezin“ tamburaški zbor. 7.) „Kje je meja“, izvirna igra v 1. dejanju, spisal Simon Ogrinec. 8.) „Svibanjska ružica“, udarja „Zvezin“ tamburaški zbor. 9.) „V Gorenjsko oziram se skalnato stran“. 10.) „Sveta noč“, poje „Zvon“. 11.) „Marica“, udarja tamburaški zbor. 12.) „Slovenija in njena hčerka Slovenka“, prizor. 13.) „Sreten imendan“, udarja Zvezin tamburaški zbor. 14.) „Župan“, izvirna šaloigra v 2 delih, spisal Miroslav Vilhar. — Vstopnina: sedeži I. vrste 50 kr., II. vrste 40 kr., III. vrste 30 kr., IV. vrste 20 kr. Sedeži na galeriji 30 kr. Stojišča 10 kr. Vstopnice se prodajajo v prodajalnici pri Štefetu. Blagajnica se odpre ob 6. uri, začetek ob 7. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi

Prater v ljubljanskem Tivoliju. Letošnja maskarada „Slavčeva“ se je vredno pridružila svojim prednicam. Občinstvo je dobilo na maskaradi nebroj izvirnosti v sceneriji, kakor tudi v krasnih maskah. „Slavčeve“ maskarade so postale najpopularnejše, pa tudi najlepše prireditve ljubljanskega predpusta. Tako, kakor se na „Slavčevih“ maskaradah zabava, zabavati so se morali časih Slovenci po čitalnicah, ko še ni stopilo med nje strašilo napete „etikete“. Maskarado je letos obiskalo do 1000 ljudi. Prišle so tudi razne deputacije, izmed katerih je vzbudila največjo pozornost deputacija „Slov. zidarskega in tesarskega društva“, ki je nastopila v novih ličnih uniformah. Vojaška godba ni bila lena.

Jeranova dijaška miza. Pretečeni mesec je imela Jeranova dijaška kuhinja, katero oskrbuje vč. gosp. kanonik Kalan, 239 gld. 70 kr. dohodkov, stroškov pa 290 gld. 56 kr. Podpiranih je bilo v tem mesecu 139 dijakov. Mesečni izkazi nam kažejo, da so dohodki vselej mnogo manjši kakor stroški. Deficit nosi seveda najbrže — požrtvovalni oskrbnik.

Pevski večer s plesom priredi Moško pevsko društvo „Kranj“ v Kranju jutri, dne 12. svečana 1899, v prostorih g. F. X. Sajovica, „Nova pošta“. Vspored: Petje, šaljiva loterija, prosta zabava in ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina podpornim udom 20 kr., neudom 30 kr., dame proste.

Tržaški „Sokol“ priredi 13. februarja sijajno maskarado v gledališču „Armonia“. Začetek ob 10. uri zvečer.

V Žužemberku se je ustanovilo „Kmetijsko društvo“.

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani je dobila od poljedelskega ministerstva 2000 gld. podpore, da dobi kupčijsko izobražene uradnike.

Tretji planinski večer priredilo je „Slov. planinsko društvo“ dne 8. t. m. Gosp. profesor Laharnar je predaval o izletu v tirolske Dolomite in pokazal veliko slik iz teh krajev, kakor tudi kamenja in flore. Gosp. profesor Orožen pa je predaval o „Vodnikovem Vršacu“. Temeljito je dokazal gosp. Orožen, da Vodnikov Vršac je mali Triglav, ter s tem rešil to preporno točko. Gosp. profesor Levec se mu je laskavo zahvalil. Obče znani slavni četvorospev „Ilirija“ je občinstvo neumorno zabavalo s svojim prelepim petjem.

Pevsko društvo „Slavec“ ima v nedeljo dne 19. t. m. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih v „Narodnem Domu“ svoj redni občni zbor z običajnim vspevom.

Maskarada „Narodne čitalnice v Kranju“ se bode vršila v društvenih prostorih v soboto. 11. februarja 1899. Začetek ob 7. uri zvečer.

Ljudska posojilnica v Ljubljani. V mesecu januarju 1899 je 569 strank vložilo 343.375 gld. 77 kr., 137 strank pa vzdignilo 73.524 gld. 89 kr.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Č. g. Jakob Menhart, mestni kapelan ptujski, „iz raznih malenkostij“ 1 gld. — G. Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu, nabral na lovski veselici 8 gld. 25 kr. — G. Anton Gnus, nadučitelj v Dolu na Štajarskem, 3 gld., nabrane pri občnem zboru dolske „Posojilnice“, 1 gld. kot dar dolskih igralcev 1 gld. 17 kr. iz nabiralnika v gostilni g. Fr. Peklarja na Dolu in 3 gld. 5 kr., nabrane na gostiji organista J. Dragarja. — Po blagajničarici ženske podružnice

ribniške, gdč. Anici Bobek, 56 gld. kot čisti dohodek veselice, katero sta priredili dne 22. jan. moška in ženska podružnica v Ribnici. — Č. g. Jožef Zelnik, župnik v Čemšeniku, 3 gld. — Gdč. Anica Bonačeva nabrala v veseli družbi v Bonačevi gostilni v Begunjah pri Cerknici 1 gld. — Slavno „Hranilno in posojilno društvo“ v Celovcu 100 gld. — Občinski odbor v Črnem Vrhu pri Godoviču poslal po gosp. D. Rudolfu 3 gld. — Skupina poštnih uradnikov v Ljubljani 100 gld. 25 kr. pokroviteljine. — Po g. Jos. Žirovniku v Gorjah 5 gld. dar gorjanske „Posojilnice“ in 1 gld. od g. župnika Sim. Ažmana za izgubljeno stavo. — Ženska podružnica v Logatcu 35 gld. udnine in 24 gld. 50 kr. jubilejnega daru. — Tržaška ženska podružnica po blagajnici gdč. Milki Mankočevi 100 gld. pokroviteljine, nabrane o priliki „božičnice“. — Moška podružnica na Vrhniki 33 gld. 54 gld. — Ženska podružnica na Vrhniki 48 gld. 8 kr. — Slavno upravništvo „Slov. Lista“ 4 gld. 20 kr. — Slavno upravništvo „Slovenca“ 3 gld. — G. veletržec, predsednik trgovske zbornice in dež. poslanec Ivan Perdan v Ljubljani, založnik Ciril-Methodovih vžigalic, 200 gld. — Slavno delavsko konsumno društvo v Ljubljani iz nabiralnika 2 gld. 19 kr. — Moška podružnica v Celju 55 gld. 79 kr. — Podružnica za Pivko v Št. Petru na Krasu 100 gld. — Iskreno zahvaljujemo rodoljube za izredno požrtvovalnost.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Razne stvari.

Zopet zmaga. Pri volitvah delegatov v okrajno bolniško blagajno v Rakovniku na Češkem so sijajno zmagali narodni socialisti, ki so dobili 142 glasov, a rudečkarji le — 36, dasi so bili poslednji „vse strune napeli“. Ljudstvu se odpirajo oči in obrača hrbet rudečkarjem.

Največji železnični most je v Sibiriji čez reko Jenisej. Meseca maja se bo izročil prometu. Zgrajen je iz železa in kamna ter stane 2,279.950 rubljev.

Rusi bodo slavili leta 1903. dvestoletnico svojega glavnega mesta Petrograda. Slavnost obeta biti jako sijajna.

Nemec o Slovakah in njihovem jeziku. Nemški učenjak Kuntze je izdal knjigo: „Polyglott Kuntze, schnellste Erlernung jeder Sprache ohne Lehrer: „Slovakisch“. V predgovoru piše o Slovakah ter pravi, da v Ogrih skoro vsakdo umeje slovaški: „Slovaški jezik je neobičajno krasen in zvončen, razumejo ga vsi Slovani, zakaj ta jezik je nekako središče vseh drugih slovanskih jezikov. Prvi in največji buditelji Slovanstva: Šafařík, Kolar in Štúr, prvi pedagog sveta Komensky, prvi madjarski pesnik Petöfi (Petrovič), najstrastnejši madjarski revolucionar Kossuth, so pravi pravcati Slovaki“.

Bengalične luči bodo upeljali na avstrijskih železnicah za signale — ter nameravajo s tem zmanjšati nevarnost, da se trčijo vlaki. V potrebi bode osobje vlakovo prižigalo take bengalične luči.

Žensko trgovsko šolo so otvorili Rusi 22. pr. m. v Kijevu.

Čehi za svojo mladino. Vrli češki rodoljubi snujejo odbor, ki bo imel nalogo, učeči se mladini dobivati stanovanj le pri poštenih krščanskih in narodnih družinah. Žalostna resnica je namreč, da je do sedaj mnogo čeških dijakov zašlo v močvirja socialnih demokratov sebi in narodu v pogubo. Pač pametna misel, da se tudi pri tem važnem vprašanju zapre pot socialni demokraciji.

† **Antonin Fr. Rybička.** Pokojnik, češki buditelj in pisatelj, je umrl na Dunaju v 87. letu svoje starosti. L. 1857. je bil imenovan dvornim tajnikom, a pozneje višjim svetovalcem najvišjega sodišča. Njegovi arheološki in genealoški spisi so velicega kulturno-zgodovinskega pomena za češki narod. Dopisoval je tudi do malega vsem češkim strokovnim listom, a za se ni iskal ne slave, ne blaga. Skromen, kakor je bil, delal je na tistem za svoj mili narod do zadnjega časa. Pogreb je bil sijajen in pričal je o njegovem velikem ugledu v Čehih.

Poštni debi in prepoved o prevažanju po železnici. Znano je, da je ministerstvo pred kratkim izdalo naredbo, s katero je izključeno prevažanje po železnicah ali s parobrodi tistih inozemskih časnikov, katerim je v Avstriji od vzlet poštne debi. Nekateri tu- in inozemski listi so vsled tega izrazili bojazen, da utegne avstrijska vlada tudi tranzitujočim časopisom prepovedati tranzitni promet monarhije. Temu nasproti meni „Fremdenblatt“, da se tega ni treba bati in da se ne zgodi ničesar, s čemer bi se tranzitnemu prometu onih tiskovin, katerim je v Avstriji odtegnjen poštni debi, delalo težave ali da bi se isti celó onemogočal.

Koliko je na svetu framazonov? Angleški list „The masonic token“ prinaša statističen pregled framazonstva vsega sveta, a ne bode škodilo tudi nam, da vemo, koliko je na svetu prostozidarjev. Vseh lož skupaj je 17 262 s 1.054.036 člani. Od teh odpade na Ogorsko 40 lož z 2781 člani. Na Danskem je 10 lož, v Belgiji 20, na Španskem 208, na Francozskem 476, na Nemškem 364, na Angležkem 2414, na Grškem 6, na Holandskem 86, na Irskem 396, v Italiji 174, na Norvežkem 10, v Bolgariji 24, na Švedskem 33, v Švici 31, na Turškem 5. V Ameriki je 11 943 lož.

II. shod slovanskih časnikarjev se bode vršil tekoče leto v Lvovu. Pri ti priliki se namerava osnovati slovanski dopisovalni urad, da ne bo nemški tak zavod trosil laži po svetu o Slovanih.

Telefon Amerika-Evropa. Edison je napravil načrt, kako bi bilo moči napeljati telefonično zvezo med Ameriko in Evropo. On misli napeti žico, s pomočjo plovečih svetilnikov na morju, ki bi nosili telegrafski kabel. Ako pa se mu ta načrt tudi posreči, to je drugo vprašanje.

Konec planinske montanske družbe. Ta družba je delovala svojedobno z velikanskim kapitalom na Koroškem. Največji rudniki in pomembnejše fužine so bile v njenih rokah. Kakor hitro pa se je podjetje širilo, tako hitro tudi sedaj pada. Po fužinah in rudnikih je delo vstavljeno, a sedaj proda družba vse svoje obširne gozdove na Koroškem, v obsegu 16 000 oralov nekemu veleposestniku.

Dunajski občinski svet je sklenil z vlado najeti posojilo 5 milijonov gld. za zgradbo novih cerkv.

Najnovejše vesti.

Generali brez vojske so se v sinočnem „Narodu“ oglasili tudi iz selške doline. Boje se škofovskih zavodov, zato jih še vedno skelita tista 2 gld., katere je določilo vsako leto darovati za te zavode konsumno društvo v Železnikih. No, kmetje in delavci že vedo, da bodo s pomočjo škofovskih zavodov spravili marsikaterega nadobudnega dečka ložje do boljšega kruha, nego pa s pomočjo tistih, ki mislijo, da je Bog skledo samo zanje ustvaril. „Po selški dolini ne marajo dosti govorjenja, bodisi o kakoršnih kolih šolah“ — po našem je torej le hvalevredno, da bodo škofovi zavodi spravili ljudi do drugih mislij. „Prismojeni možgani“ pač vedo kakih šol jim treba, da se zbistre. Dopisnik želi, naj bi se dobiček konsumnega društva v Železnikih razdelil med vse tiste, ki po selški dolini beraško žive, ker konsumna društva niso zato, da bi podpirala „nepotrebne škofove zavode“. Dobiček pa tudi ni šel samo za te zavode, ljudje so dobili od dividende letos po 10 gld. in še več. Da se to ne pravi „ljudi dreti“ je jasno. Koncem dopisa zasoli dopisnik najdebelejšo, da je „Slov. List“ izbacnil iz svojega priporočevanja „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in v svojem neodvisnem glasilu na komando postavil „Našo stražo“. Prosit! Ako misli dopisnik s to „reklamo“ uplivati za Ciril in Metodovo družbo na zaprte žepe nekaterih svojih somišljenikov, nam je prav, vsaj je pri obeh društvi odbornik tisti strašni Koblar, pri Ciril in Metodovi družbi je celo blagajnik. Sicer pa bodo na dopisnikovo vprašanje: „Odzvonilo bode gotovo, samo vprašanje je — komu?“ odgovorili selški kmetje pri bodočih občinskih volitvah. In potem bo res „gmah“!

V Pekrah na Štajarskem so zmagali Slovenci pri volitvah v občinski odbor v vseh treh razredih. Znano je, da je „Schulverein“ mislil, da ima to občino že v svojih krempljih — a se je zmotil.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nam je poslal č. g. Iv. Ambrož, c. kr. mornarski kapelan v Pulju, naslednje doneske: Joža Belski 5 gld. namesto venca na grob tovariša g. K. Pejčica; Ivan, pop Stražiški 5 gld.; Tone, pop Škrbinski 4 gold.

Zvišanje učiteljskih plač na Štajarskem bode, ako bi se tako uredilo, kakor žele učitelji, zahtevalo zvišanje deželnih naklad za 15 %.

Celjsko pevsko društvo priredi zabavni večer s plesom na pustni torek, dne 14. svečana v veliki dvorani „Narodnega Doma“ v Celju.

Kako jih kaznujejo. — V „Edinosti“ čitamo: 27letni Al. Harveg je dobil 14 dni zapora po § 305. kaz. zak., ker je kričal na javni ulici: „Doli z Italijani“? Radi jednakega pregreška je bil kaznovan 41letni zidar Andrej Nemeč s 5 tedni zapora. Za vsklice „Fora i ščavi“ dobe Italijani 4—8 dni.

Pomoč od zunaj. Ker je vlada razpustila Rokitanskega „Bauernbund“, ropotajo grozeče nemški listi v „Reichu“. Rés prijetno, avstrijske podanike se podi iz dežele, objednem se pa hoče še določevati, ali sploh sme avstrijska vlada doma braviti avstrijsko misel. Katoliška narodna stranka v Gradcu snuje sedaj katoliški „Bauernbund“. Bil bi res že čas, da prične odločneje delovanje v smislu krščansko-socialnem!

V hrvatskem saboru je bilo včeraj veliko vrišča. Združena opozicija je hrupno protestirala proti odobritvi nezakonitih volitev, o katerih smo že poročali. Galerije so morali sprazniti. Seja se je zaključila še-le danes zjutraj ob četrtna 1 uro. Danes nismo dobili hrvatskih listov.

Irredentovsko društvo „Dante Allighieri“ v Rimu je imelo 1. t. m. dobrodelno veselico, katere se je udeležila tudi — kraljica. Predsednik Enrico Pauzacchi je imel na kraljico ogovor, v katerem je razvijal namene društva. In nič ni prikrival, da to društvo ima namen, pomagati avstrijskim Italijanom! — In da jim tudi res pomagajo, vidimo zlasti ob volitvah, ko imajo Lahoni na razpolago polno denarja, s katerim podkupujejo in demoralizujejo ljudstvo v teh deželah! Ali ni irridente?

Sedanje agrarno gibanje.

Po češki razpravi dr. Cir. Horáčka priredil D.

Sledeča razprava je bila v svojem jedru objavljena že pred štirimi leti. Da pa je danes bolj aktualna, nego je bila mogoče tedaj, to dokazuje poslednji shod čeških agrarcev, ki se je vršil letos na sv. treh Kraljev dan.

Čila rast južnočeškega kmetijskega gibanja je zopet dokaz, kako brezuspešen je trud onih, ki ne dovoljujejo idejam in težnjam, katere so se že davno vdomačile v tujih narodih, vstopa v češko kulturno in gospodarsko življenje. Nekritično oko našega časništva strmi vsled smeje in življenjetvorne moči gibanja, katerega temelja in vzrokov ne razume, ker tega ne najde v šablonskem okvirju plesnivih svojih programov. Kaj čuda, če si prizadeva pojasniti to gibanje po svojem plitkem načinu s čisto zunanjimi vzroki, med katerimi politične osebne agitacije igrajo največje vloge. Znano je, da vladajoče vrste družbe, izgubivši v tleh narodnega razvitka korenino svojega opravičenega obstoja pripisujejo vsako moderno gibanje, v katerem slutijo grozeči mene-tekkel svojega gospodarstva in svoje moči, in naj ima to gibanje npravoversko ali socialno-ekonomsko podlago, vedno na rovaš osebnega ščuvanja nekoliko nevarnih agitatorjev.

Torej si lahko razlagamo ono zgodovinsko tragiko, ono historično dokazano dobo preganjanja in zatiranja, katero je morala prestati vsaka nova misel in nje očetje, predno je postala duševno imetje in prepričanje cele družbe. Tudi agrarno gibanje ni hipna sitna muha fantastičnega posameznika; tudi ono izvira globoko iz ekonomskih in socialnih razmer današnje družbe. In kdor se z besedo ali s peresom bojuje v prvi vrsti za uresničenje agrarnih teženj in programov,

in naj se imenuje Ruhland, Kanitz, Till ali Štastný, ne dela nič drugega, nego da prostovoljno in razumno plava v močnem toku idej, katere se polaste kmalu i vseh ostalih.

Vzroki sedanjega agrarnega gibanja tiče v ekonomskih razmerah vsega srednjeevropskega kmetijstva; zaradi tega ne moremo dosti govoriti o njegovih specifično čeških vzrokih. Seveda so izvestni znaki vsakega splošnega socialno-ekonomskega pojava v vsaki zemlji posebni, toda praviloma ne odločuje v teh razlikah narodnost, temveč bodisi podnebne ali zlasti politično-ekonomske razmere. Bodisi, da se agrarne razmere srednjeevropskega kmetijstva ne razlikujejo dosti med seboj, so vendar povsodi iste v tem, kar se tiče narodnostnih in političnih zadev; vse kmetijstvo ima dva skupna sovražnika, jednega zunanega, prekmorsko tekmovanje, in drugega notranjega, liberalno zasebnopravno gospodarstvo.

Prekmorsko tekmovanje je očiten, brezobziren sovražnik. Baš to, kar imenujemo blagoslov za ljudstvo in ponos našega stoletja, neizmerni tehniški napredek prometnih sredstev, je nastavilo poljedelskim proizvajalcem, torej jedru in glavnemu kontingentu srednjeevropske družbe, pijavko na vrat, katera mu preti izsesati življenjsko silo. Dolgo so bile neizmerne prerije združenih ameriških držav neobdelane. Dasi je bila deviška ameriška zemlja, s katere rodovitnostjo se izsesana evropska celina ne more primerjati, skoraj popolnoma brez cene, in dasi je ameriški Jarmovec, ne poznajoč ne dolgova in davkov, delal z minimalnimi proizvodnimi stroški, vendar se ni mogla ameriška produkcija dolgo povspeti, dokler so ji visoki prometni stroški zapirali oddaljene evropske trge in se je ona omejevala le na domače potrebe svojega proizvajalca. Naenkrat pa se je stvar izpremenila, ko so s pomočjo cenih železnic, umetnih prekopov, velikanskih elevatorjev in brzih prekmorskih parnikov tako padli prevozniki stroški, da skupaj z nerazmerno nizkimi proizvodnimi stroški ameriškega Jarmovca niso dosegali niti polovice proizvodnih stroškov zadolženega, z davki preobloženega in z dragimi delavci delajočega evropskega kmeta. In s tem je bila usoda srednjeevropskega kmetijstva zapečaten. Kako je mogla izsesana, vsled visokega zemljiškega dohodka drago kapitalizovana naša zemlja tekmovali z večno mlado, večno bujno ameriško prerijo? Kako je mogel naš mali poljedelec s svojim primitivnim načinom proizvodnje konkurirati z bogatečim, z najmodernejšimi stroji preskrbljenim ameriškim Jarmovcem? Tržno cenno žita namreč odločujejo, dokler vlada gospodarska svoboda, proizvodni stroški, ki so kozmopolitični činitelj; in pri rastoči ponudbi niso ta činitelj visoki proizvodni stroški evropski, ampak nizki proizvodni stroški ameriški.

In pomen prekmorskega tekmovalja je nepregleden, ker postajajo prometni prevozniki stroški vedno manjši, a zaloga prekmorske zemlje je skoro neizčrppljiva. Saj še niso bile obdelane prerije združenih držav in že so bile odkrite plodne ravnine manitobske v Kanadi, in ko bodo te obljudene, imamo še tu neizmerne pampe južne Amerike in celo Avstralijo.

Proti temu neprijatelju je evropsko kmetijstvo skoro popolnoma brez orožja. Jedino sredstvo, ki pomaga, so varstvene carine. Toda kako dvorezno in nevarno orožje je žitna carina, ki umetno draži najbolj potrebne življenjske predmete, ki preklada dar, koji je dala država kmetijstvu — in nič drugega ni žitna carina — na bedro vrsta, gospodarski najslabših slojev in s tem razširja brezdno socialnih nasprotij!

In naposled ima vsaka varstvena carina le tedaj zdrav namen kot prehodna naprava, ako je utemeljena nada, da pod njenimi krili proizvodjalne stroke, katere varuje, z lastno močjo vzrastejo in se okrepe tako, da bi v bodoče mogle brez nadaljnega carinskega varstva uspešno konkurirati z inozemskim proizvodjanjem. Toda ali je tako tekmovalje evropskega poljedeljskega proizvodjanja s prekmorskim kdaj mogoče? Saj evropsko kmetijstvo ni le slabše, kar se tiče kakovosti zemlje in dražjih proizvodjalnih

stroškov, vsled česar ne more konkurirati z Ameriko; isto boleha še na drugi bolezni, ki je še nevarnejši in pogubnejši sovražnik, ker je ta bolezen tajna in zavratna. Ta bolezen tiči v socialno-pravnih uredbah evropskih držav ali, natančneje povedano, v zasebnopravnih normah, katerim je podrejena nepremakljiva zemlja. Ko je vsled rastoče intenzivnosti gospodarjenja zemlja izgubila svoj prvotni značaj skupnega srenjskega in rodbinskega lastništva in svoj javnopravni značaj, je bila postavljena na višino premakljivega imetja in nje mobilizacija ter kapitalizacija se je omogočila; vsled tega pa se je začelo nje zadolževanje. Jednaki deleži dedičev, ki so se dajali po rimskopravnih nazorih bratom in sestram, in ostanki kupnih cen za zemljo, ki se je svobodno prodajala in svobodno delila, so rastle na kmečkih zemljiščih kakor plaz in izročili kmetijstvo nestalnim obrestim v krepilje ter povzročili denarno zadolževanje z njegovimi kratkodobnimi obroki plačevanja. Dokler cene žita radi inozemske konkurence niso padle in je visoki denarni dohodek zemljiški kmetu omogočeval, ustrezati vsem njegovim denarnim zasebnopravnim zavezam, se ni čutila teža zadolženja. Brž ko je pa vsled padlih žitnih cen znižal se i denarni dohodek zemljiški, dočim je ostala dolžnost za plačevanje obrestij na isti višini, je bila kriza neizogibna. In ta kriza je nastala v vsi svoji ostrosti in nujnosti; o tem pričajo pošastno visoke številke eksekutivnih dražb in nepovrnjenih posojil kaj žalostno.

In tu imamo vzrok in postanek agrarnega gibanja, ki se je dandanes lotilo vse srednje Evrope in se ni ustavilo pred našimi mejami, kar je čisto naravno.

Kmetijstvo kot stan in proizvajajoča vrsta vidi, da so v nevarnosti sami temelji njegovega obstoja; instinktivno čuti propad, ki sega po njem, in išče samoobrambo. In nepravilno, nekritično, da, naravnost najvno je, zato kmetijstvu kaj očitati. Socialni razvoj poslednjega stoletja je pokazal, kake blodnje so bile leskeči se nauki o razdrobljenju človeške družbe v posamezne drobce, ki bi naj stremili brezobzirno in formalno svobodo za najvišjim blagostanjem, vodilo bi jim bil le lastni egoizem. Socialni ta razvoj je dokazal, da živalski boj jednega proti vsem z vso njegovo zdijanostjo in grdobo velja v polni meri i za človeka v življenjskem gospodarskem boju. V malo rokah so se kupičili milijoni na milijone, v grozečo nepregledno četo so rastle množice nemaničev, in srednji stan, koren in jedro moderne kulturne družbe, se je krčil in padal v brezupnih bojih za obupni svoj obstoj. Kaj čuda, da so misleči ljudje iz svojih duševnih delavnic vrgli plesnive individualistične teorije črez krov in da so izdali nova gesla družbi, tavajoč v temini, gesla stanovske in strokovne organizacije, ki so bila pozdravljena od tisočev z navdušenim veseljem. Kaj je kdo maral za smešna očitavanja temnega reakcionarstva in nazadnjaštva od strani zbankrotovanega liberalizma, češ, da propada družba. Ne, družba ne nazaduje, napredek je najvišji zakon narave, in kdor bi hotel galvanizovati davno umrle

srednjeveške organizacije brez ozira na današnje čisto izpremenjene razmere, polagal bi pristočno vrat pod človeškega razvoja kolo, ki stare vse. Ne toliko preteklost, ampak bodočnost je cilj ekonomskosocialnih reform, ne oživiljanje starih institucij, ampak ustvarjanje novih tvorov, katerih temelji koreninijo v istočasnih socialnih razmerah, tvorov, v katerih bi bila svoboda pojedinca v popolnem soglasju z njega uspešno stanovsko obrambo v težkem boju za življenje. To mora biti podlaga in namen današnjega gibanja stanovske organizacije. Tu tiči veliki pomen današnjega delavskega, obrtnega in tudi agrarnega gibanja. (Konec prihodnjic.)

40,000.000

lopeke za zid kupi se

ako se ista more oddati najkasneje
do zadnjega aprila t. l.

ter se plača po 14 gl. 1000.

Kupec te opeke se pove, ako se kdo v prihodnjem „Sl. Listu“ oglasi, da je pripravljen kupčijo skleniti. 24 (1-1)

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov „dvorni založnik Njihove svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovaai zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepeča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gl. 2.40, po 36 stekl. za gl. 3.50, po 70 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne črez 5 kil težak), po 110 za gl. 10.30. 25

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Mlad trgovec,

ki ima hišo, in svojo prodajalnico v dobrem kraju v Vrbovskem na Hrvatskem, 27 (3-1)

želi oženiti se

s kako Slovenko, ki bi hotela iti na Hrvatsko in ima nekaj svojega denarja. Znati mora pisati, dobro računati, stara naj je okoli 26 let in iz dobre družine. Pisma s fotografijami se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“. Tajnost zajamčena.

21 (48-1)

Šiviljo išče „Nasa Straža“.
za obmejno mesto. Svoje stroke mora biti popolnoma vešča ter navdušena Slovenka. Izbajala boče sijajno. 26 (3-1)

Podpisani usojam si slavnemu p. n. občinstvu, zlasti gospodom trgovcem uljudno naznaiti, da sem otvoril v Ljubljani

zavod za snaženje stanovanj in oken.

Prevezem v snaženje izložbena in sobna okna ter likanje sob. Tudi cele nove stavbe prevzemam v temeljito očiščenje, istotako tudi javne zavode in urade.

Samo dopisnica na moj naslov zadostuje, da pridem takoj. 17 (3-3)

V obilni obisk se priporoča

Peter Matelič

Martinova cesta 8r.

Jernej Čermelj

trgovina z južnim sadjem in zelenjadjo v Ljubljani, Semeniško poslopje, za vodo nasproti mesarjem

se priporoča prečastiti duhovščini, cenj gospodinjam, sploh slav občinstvu v nakupovanje vsakovrstnega, vedno svežega

južnega sadja in zelenjadi,

limon, pomaranč, karfijol, dateljev, razne solate, orehovitih jedrc, jabolk, česnja, čebule, fig itd. itd. 14 (5-3)

vse v največji izberbi in razne kakovosti po nizki, blagu primerni ceni. Pri odjemanju večje množine pošljem blago rad na dom Vnanja naročila preskrbim točno z obratno pošto.

Prodajam blago na drobno in debelo.

Preselitev kovaškega obrta!

P. n.

Usojam si javljati cenjenim svojim dosedanjim naročnikom in slavnemu občinstvu, da bodem dne 8. februarja t. l. premenil svojo dosedanjo delavnico v Gradišči št. 10 in se preselil v svojo lastno hišo

nasproti tobačni tovarni, Tržaška cesta št. 23.

Priporočam se tudi nadalje prav uljudno v obilo naročbo za vsa v to obrt spadajoča dela, zagotavljajoč točno in dobro postrežbo po najnižji ceni.

Velespoštovanjem

Fran Belic
kovaški mojster.

19 (3-2)

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel) 28

prešano opeko za zid navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.